

Juma Nellemann Kruses prædiken juleaften

Taler

Juma Nellemann Kruse
Præst

Dato

24. december 2022

Sted

Kolby Kirke og Tranebjerg Kirke på
Samsø

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 1, vers 18-25

- 1 Æret være Gud i det højeste, og fred til mennesker, lyder det sidst i juleevangeliet.

- 5 Konsekvensen af disse meget højtidelige ord kunne vi omskrive til: Omsorg for alt levende. Alt levende, som Gud i det højeste har skabt. Og den fred mellem mennesker, som burdet om fjende- og næstekærlighed burde skabe. Det er den dagsorden, der kommer til verden julenat.

- 10 Det følgende citat kunne godt være en beskrivelse af kristen mission eller en måde at få den kristne forkyndelse ud på. Jeg citerer:

- ”Det er den største historie i verden, og vi skal fortælle den så højt og til så mange, vi overhovedet kan, og derefter til endnu flere. Den skal fortælles i bøger og artikler, på film og i sange, ved morgenbordet, frokostmøder og familiesammenkomster, i elevatoren, ved busstoppestedet og hos købmanden ude på landet. I skoler, bestyrelseslokaler og på markedspladser. I lufthavne, fitnesscentre og på barer. Ude på markerne, i lagerbygningerne og på fabriksgulvet. Til fagforeningsmøder, politiske workshops og fodboldkampe. I børnehaver og på plejehjem. På hospitaler og på bilværkstedet. På Instagram, TikTok og i aftenrydningerne. På støvede landeveje og i gyderne i storbyen. Overalt, hele tiden”.

- 25 Det er et citat af Greta Thunberg og den bog, der hedder Klimabogen, og det er kundskab om klimakrisens indhold og konsekvenser, som hun kalder det største historie i verden. For de fleste af os, der er her til stede, er der nok ikke meget nyt over, at vi har en buldrende klimakrise. Man kan derfor spørge, hvorfor vi ikke gør mere, for at stoppe den. Faktisk siger de kloge, at det er for sent at stoppe

30 selve klimakrisen, nu gælder det plan b, hvilket vil sige at sørge for, at vores børn og børnebørn i det mindste har en beboelig planet.

Men hvorfor gør vi ikke mere, end vi faktisk gør, hvis vi anerkender, at Sandheden kommer til verden julenat, og sætter omsorg for alt levende øverst?

35 En del af svaret kan man måske finde i Kirsten Hamanns bog ”fra smørhullet”, som handler om kvinden Mettes overvejelser over hverdagslivets store og små begivenheder. Bogen er fra 2004, fjorten år før Thunbergs første skolestrejke.

Mette fra Hamanns bog kalder sig et sted for Mette Normal.

40

En sen aften kommer Mette Normal lidt ufrivilligt til at se en dokumentar, hvor en ildsjæl udtaler, at meningen med livet er at give noget tilbage til samfundet.

45 Det kan Mette Normal næsten ikke være uenig med ham i, men hun orker ikke rigtigt. Det er sådan set ikke fordi, at hun synes, at det er nok blot at betale sin skat med glæde. At meningen med livet skulle være at betale skat, kan hun godt høre lyder lidt tamt.

50 Og ja, hun prøver da at købe økologiske grøntsager, men glemmer eller ignorerer, at mange af dem, hun køber, kommer fra den anden side af jorden. Ikke lige frem bæredygtigt, men hun orker ikke rigtigt at tænke på det. Når hun vil have en kiwi, så skal hun have en kiwi.

55 Og jeg tror, at mange af os kan genkende følelsen af, at vi ikke altid orker at gøre alt det rigtige. Det er som om, at vi mangler et bånd. Vi mangler at kunne se livet som et mirakel. Hvis vi så livet som et mirakel, ville vi lovprise det og passe på det, passe på alt levende og indrette vores forbrug og levevis efter det.

60 At det åbenbart er svært for os voksne rigtigt at tage mirakler til os, viser årets julekalder på dr1 også. Den hedder Julehjertets hemmelighed. Da hovedpersonen bliver 13, altså teenager, på vejen mod at blive voksen, kan hun ikke længere se sin nisse-ven, Rumle. Nu skal hun bruge et magisk julehjerte, for igen at kunne se ham; for igen at kunne se, hvad man ikke burde kunne se. Men da det slet ikke er meningen, at man skal kunne se nisser, når man er på vej til at
65 blive voksen, kommer det med en stor pris, når hun bruger det magiske julehjerte. Det er aldrig godt at forcere, tvinge magien frem. Det er aldrig godt at

70 tvinge umiddelbarheden frem. Det viser sig også at grunden til, at voksne ikke
må kunne se nisser, er fordi, at voksne vil føle sig for fristet til at bruge magien til
egoistiske formål. Men det magiske julehjerter er til for at skabe juleglæde alle
steder, ikke kun for den, der har julehjertet i sin besiddelse – så kan det
misbruges.

75 Jesu fødsel er selvsagt også et mirakel. Alle børnefødsler er et mirakel. Nu
kommer kristendommen så ovenikøbet og påstår, at det lille Jesusbarn også var
og er Guds søn. At det var og er selve Sandheden, der kom til verden julenat.

80 Måske forekommer det næsten nemmere at tro på nisser end at tro på, at selveste
Gud lader sig føde i et menneskebarn som Guds søn. Og vi har ingen magiske
julehjerter, der kan gøre miraklet nemmere at forstå.

Men heldigvis er kristendommen mere enkel end som så. Med Jesus Kristus har
vi endelig fået et pejlemærke, nu har vi en retning. Nu ved vi, at alle handlinger
ikke er lige gode og at omsorgen for alt levende står over alt andet.

85 Med kristendommen er det nok at være menneske. Man kan endda sige, at det
er rigeligt at være menneske. I julekalenderen bliver der også talt om frihed. Den
foregår sidst i 1800-tallet. Her kunne unge piger – også blandt herskabet - ikke
helt selv bestemme, om de skulle giftes, ligesom 13-årige ikke selv kunne
bestemme om de skulle være stuepiger eller karle, hvis de tilhørte den tjenende
90 stand. Vi kender det jo også i dag. Selvom vore muligheder i Danmark er så
meget bedre end andre steder, har vi jo heller ikke frit valg. Vi skal kunne
præstere for at kunne vælge drømmeuddannelsen, og være lidt heldige, hvis man
skal finde og få drømmejobbet. Eller få det gode familieliv Det sker, men er ikke
95 en given ting. Selvom det måske er lettere sagt end gjort, er det værd at huske på
kristendommens påstand: Det er nok at være menneske, ja det er rigeligt at være
menneske. Det er essensen af Luthers gamle slogan, at troen alene er nok, hvis vi
skal oversætte det til moderne dansk.

100 Men at være menneske er også at have et bånd. Som Malte Ebert synger i
julekalenderens titelsang: "Vi har et bånd, de andre ikke forstår".

Måske forstår vi det stadigvæk ikke. Overfører vi det til vores virkelighed, er vi
tilbage ved den livsvigtige samhörighed, det livsvigtige bånd med alt levende.
105 Noget, der gerne skulle opleves umiddelbart, ja mirakuløst. Noget der ikke kan

forceres, tvinges frem. Her hjælper ingen magiske julehjerter, her må vi nøjes med vores egne hjerter.

110 Hvis vi kan lovprise skabningen, lovprise og lovsynge livet. Det gør vi bare ikke særligt tit. Det er som om, at vi har mistet et bånd. Måske er det sådan at blive voksen. At vi har nok i det gode job, den gode uddannelse, det gode familieliv. Hvis man altså er så heldig, for selv i Danmark taber vi folk undervejs, når mennesker falder igennem vores præstationssamfund eller bare ikke har været
115 heldige i livet.

Vi bliver alle skolet til at være nogenlunde fornuftige mennesker, og da julekalenderens hovedperson endelig bliver fornuftig og ansvarsfuld, som kun voksne kan være det, og opgiver tilknytningen til sin barndom – symboliseret
120 ved nissen – bliver normaliteten i livet på herregården genoprettet – med nogle væsentlige undtagelser, da kærligheden kommer mere i centrum. Men båndet til barndommen og umiddelbarheden er der ikke længere som en naturlig ting.

Men det er det bånd, som Jesus forsøger at genskabe for alle, båndet til
125 umiddelbarheden; og dermed den naturlige omsorg med Jesus som forbillede. Frygt ikke, tro kun. Det er den mulighed, der kommer til verden ved Jesu fødsel. Relationen til Jesus, båndet til Jesus, er relationen og båndet til andre mennesker, ja båndet til skaberen og skabelsen, den umiddelbare glæde ved livet og de små mirakler, alt det, der ikke behøver at være fornuftigt, men fuld af liv.
130 Det, der kan give os en ny start. I princippet hver dag.

Båndet til Jesus er vores lys i mørket. Julenat, da vor Herre blev født, da tændte sig lyset i mørkets skød. Verden var aldrig helt forladt, en stjerne skinner i nat. Amen.

135

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

140

Tags

Første tekstrække, Juleaften, Klimaprediken, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/juma-nellemann-kruses-praediken-juleaften>